

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

Ds. D. Chr. Overduin 9 juli 1989

Catechismus zondag 30 vraag 81 (vervolg) en 82

Schriftlezing : Psalm 32

Zingen : Psalm 119 : 84
 119 : 87
 39 : 5,7,8

Gebet des Heeren : 8,9

De 30e Zondag.

VRAAG 80: Wat onderscheid is er tussen het Avondmaal des Heeren en de Paapse Mis?

ANTWOORD: Het Avondmaal des Heeren betuigt ons, dat wij volkomen vergeving van al onze zonden hebben door de enige offerande van Jezus Christus, die Hijzelf eenmaal aan het kruis volbracht heeft, en dat wij door den Heiligen Geest Christus worden ingelijfd, die nu naar zijn menselijke natuur niet op de aarde, maar in den hemel is, ter rechterhand Gods zijns Vaders, en daar van ons wil aangebeden zijn. Maar de Mis leert, dat de levenden en de doden niet door het lijden van Christus vergeving der zonden hebben, tenzij dat Christus nog dagelijks voor hen van de Mispriesters geofferd worde, en dat Christus lichamelijk onder de gestalte des broods en wijns is, en daarom ook daarin moet aangebeden worden; en alzo is de Mis in den grond anders niet, dan een verloochening der enige offerande en des lijdens van Jezus Christus, en een vervloekte afgoderij.

VRAAG 81: Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?

ANTWOORD: Voor degenen, die zichzelf vanwege hun zonden mishagen, en nochtans vertrouwen, dat deze hun om Christus' wil vergeven zijn, en dat ook de overblijvende zwakheden met zijn lijden en sterven bedekt is; die ook begeren, hoe langer hoe meer hun geloof te sterken en hun leven te beteren. Maar de hypocrieten en die zich niet met waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelf een oordeel.

VRAAG 82: Zal men ook diegenen tot dit Avondmaal laten komen, die zich met hun belijdenis en hun leven als ongelovige en goddeloze mensen aanstellen?

ANTWOORD: Neen; want alzo wordt het verbond Gods ontheiligd, en zijn toorn over de ganse gemeente verwekt. Daarom is de Christelijke Kerk schuldig, naar de ordening van Christus en zijn Apostelen, zulken, totdat zij betering huns levens bewijzen, door de Sleutelen des hemelrijks uit te sluiten.

THEMA: HET HEILIG AVONDMAAL

VOOR WIE?

We hebben al iets gehoord over die eerste vraag: Het onderscheid tussen het Avondmaal des Heeren en de Paapse mis. Ook al iets over vraag 81, voor wie het Avondmaal de Heeren is ingesteld.

Daar wil ik toch nog even de draad opnemen.

Dat, "Voor wie?" dat is wel een belangrijke vraag. Niet alleen dat iemand daar persoonlijk mee te maken heeft, en te maken kan hebben. Maar ook een zaak die de gemeente aangaat. Dat kunt u merken. Je merkt hier dat die vraag en die antwoorden uitlopen op de sleutelen van het hemelrijk. Dat is de verkondiging van het Woord en de kerkelijke tucht. Waardoor het hemelrijk wordt ontsloten en toegesloten. Daar loopt het op uit. En je kunt merken dat die vraag en die spanning ook in deze vragen al aan de orde komen.

We hebben gehoord, het gaat over diegenen - voor die is het Avondmaal ingesteld - die zichzelf vanwege hun zonden mishagen. Ik heb gewezen op de eenvoud van dit antwoord. Dat daar niet gesproken wordt met van die hoogdravende woorden, die de godsdienstige mens eigen zijn zolang hij nog weinig of geen kennis heeft aan het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus. Dan zijn er heel veel dingen - dat kun je aan de gesprekken merken - die een arme zondaar alleen maar durft toe te passen op die Heere en Zaligmaker en die hij niet op zichzelf durft toe te passen.

Omdat er, waar het gezicht ontsloten is voor dat kruis, voor Golgotha, daar wordt dat lijden en sterven van de Heere Jezus Christus zo boven alles verheven groot en diep, dat hij van zijn kant van harte durft en wil bekennen: Ik heb niets. Dat is dan geen onverschilligheid, maar dat vloeit daaruit voort, omdat hij iets, als een schemering, de een wat meer dan de ander, omdat hij iets mocht horen met het hart van die bittere klacht: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten. En dat hele lijden en sterven van de Heere Jezus Christus maakt geen groot mens van hem, maar een klein mens. Dat verootmoedigt.

En elke keer weer, wanneer hij daar bovenuit groeit, dan komt dat weer terug. En dan hoort hij, op welke wijze dan ook, de stem van de Heere: "Gij hebt ten bloede toe niet

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

gestreden, strijdende tegen de zonde". Dan hoort hij de stem: "Maar wie is Deze, die een zodanig tegenspreken van de zondaren tegen Zich verdragen heeft? Gij hebt tot een voorbeeld des lijdens, onze Heere Jezus Christus, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen".

Deze en dergelijke woorden hebben dan in het leven van zulkeen die uitwerking, dat hij eigenlijk niet meer mee kan doen met dat grootop van de bekeerde mens, van de gerechtvaardigde mens. Daar voelt hij zich eigenlijk ook niet gelukkig bij. Daar voelt hij zich eerder ongelukkig en onbekeerd bij. Maar, diep in het hart ligt de wetenschap - het klinkt een beetje a-leerstellig, maar toch zeg ik het maar - ach ik hoef dat allemaal niet zo nodig. Als ik Hem maar kenne. En als ik maar van Hem gekend mag zijn. Dát is zaligheid, dát is behoudenis, dát is redding.

Mijn jonge oom - 18 jaar - lag op zijn sterfbedje in aanvechting: "Vader, ik heb geen Borg". "Och jongen": zei zijn vader, "als die Borg jou maar heeft". Dat kwam ook wel goed, en het was ook wel goed. Dat zich het heil des Heeren aan hem mocht openbaren. Maar ik wil maar zeggen, dat voel je of dat dat er is, of niet is. Als dat er niet is, dan kan een mens zo intiem doen soms over zijn zonden. Dan kan hij een uitstalling geven over hoe slecht het is met hem. Hij kan er nog bij zeggen dat hij het zo goed weet, dat God hem wel in de verdoemenis had mogen werpen. En dat je tóch voelt, dat is het niet! Het is zo ver weg van dat allerpersoonlijkste, stille: " 'k Bekende o Heere aan U oprecht mijn zonden, 'k verberg geen kwaad dat in mij werd gevonden". Of: "Vergeef mij al mijn zonden, die Uwe hoogheid schonden". En dan zegt die zondaar stilletjes: "Ach Heere, mijn beenderen beven nog niet eens, zo erg is het met mij".

Kijk, daarom is het altijd zo'n stuk, om daar nu over te preken. Over: "Voor wie?" En ook over de tucht. Dat ligt zo geestelijk allemaal. En wie zal nu voor zichzelf uit kunnen maken: Ik heb dát, ik heb zo'n zondekennis, en ik Dat is moeilijk. Voor mij is het kenmerkende - maar dat kan persoonlijk zijn - dat je innerlijk altijd voelt, gedreven wordt, om daar waar iets mag zijn - hoe groot of klein, daar gaat het nu niet over - van dat mishagen, van dat toevlucht zoeken naar die ene Naam. Omdat, ook door middel van de prediking van het Woord, de troost. En om de aangevochtenen in hun leven, met allerlei bestrijding en zonden, om die niet genadeloos weg te zenden.

Vandaar dat ik heel goed begrijpen kan, dat als je zegt: "Het is toch eenvoudig: Ben je een arme van geest?", dat het kan gebeuren dat iemand zegt: "Nee, dat durf ik niet te zeggen".

Ben je dan hongerende en dorstende naar de gerechtigheid?

"Och, dat durf ik niet te zeggen".

Behoor je dan tot die reinen van hart die God zullen zien?

"Och nee, ik zeg: Ontzondig mij met hysop, en mijn ziel nu gans melaats, zal rein zijn en genezen. Was mij geheel".

Voor mij klopt zoiets. Voor mij persoonlijk zit daar altijd iets in, die mens wordt achter het geheim gebracht. Dat er maar Eén is die de zaak kan sluiten, kloppend maken. Niet ík. Ik kom er met niets uit. Maar als Hij nu, die grote Hoge priester, Zich als die Arme van geest, en die Hongerende en Dorstende naar de gerechtigheid, en die Reine van hart, mij bij de hand neemt, dan ben ik het ook. Maar dan hoef ik dat als het ware niet te zeggen. Dan is het eerder: "U al mijn liefde waardig schatten, wijl Gij mijn rechterhand

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

woudt vatten".

Daarom, dat mishagen over de zonde, dat is niet een soort gevoel van onbehagen. Dat heeft ieder mens wanneer hij niet beantwoordt eigenlijk aan het ideaal dat hij ergens toch heeft in zijn ziel. Hij moet zus zijn, hij moet zo zijn. En de mensen moeten dit en dat van hem denken. En als dat dan instort dan zie je vaak die droefgeestigheid. Een mens kan zich wel voor zijn kop slaan, zegt hij dan. Ik kan de haren wel uit mijn hoofd trekken. Dat kan ik wel begrijpen. O, hoe pijnlijk is het als je wist hoe je het doen moest, en je hebt het toch verkeerd gedaan. En als je je les zo goed geleerd hebt, en er komt op het examen niets van terecht. Wat voel je je dan ergens verongelijkt. Want eigenlijk wist je het wél. Dat geeft een groot gevoel van onbehagen, onrust. En toch is dat anders.

Ik heb verleden week gezegd dat de Heere God zegt: "Ik zal maken dat ze een walging van zichzelf hebben". Ja, dat kun je ook niet uitleggen, van jezelf! Dat je zegt dat je nu een stukje, een kantje in je karakter hebt wat niet deugt, wat niet zo aantrekkelijk is, dat je daar nu een hekel aan hebt. Maar jezelf! IK-ZELF. Dat kun je niet begrijpen. En toch kan het dat er een huivering door je heen gaat. Dat je zegt: "Ja, dat stond daar wel goed geschreven. Daar ligt hij vertreden op de vlakke van het veld. Niet gewassen, niet gekleed, zoals een misgeboorte".

Dan is er eigenlijk niets meer wat hij vertrouwt van zichzelf. Dingen waar hij jaren mee kan spelen soms, en zou dát er nu achter zitten? Zou ik daar nu nog mezelf hebben bedoeld? Zou ik dat gezegd hebben alleen maar om mezelf te handhaven? Hij weet het niet meer. De Heere zegt: "Ik zal maken". En om dan een welgevallen te mogen krijgen, dat hoort er bij, een welgevallen in die Christus, om Zijntwil vergeven. Om Zijntwil alleen!

Ik heb ook gezegd, een zondaar is ook bang om de ander te belasten. Daarom ben ik altijd zo haastig geneigd om te zeggen, ach zo'n vingerhoedje wat vol is, is vol, en zo'n kopje wat vol is, is ook vol. Als je een kind bent dan meen je het hartelijk als je stilletjes zegt tegen de Heere: "Heere, ik heb tegen U zwaar overtreden". Dat is gemeend.

Maar als je 50, 60 of 70 jaar bent, en je zegt dat ook, dan is die inhoud toch dieper, breder geworden. Dat begrijp je wel. Je hoeft als een kind niet te doen, dat wordt je ook niet opgelegd, als iemand die 50, 60 of 80 jaar is. Nee, dat hoeft niet. Waar het op aan komt is dit, dat er iets komt van dat kinderlijk vertrouwen. En het is typisch dat je daar in je leven ook zo'n krediet op krijgt. Als je dat merkt. Dat een mensenkind, klein of groot, jong of oud, schuifelt naar die milde handen en vriendelijke ogen. Dat doet veel meer dan al die beroering en al die dingen, je zou zeggen, die aparte dingen.

Daar wordt je blij mee. Want dat hangt samen met de genade. Er is angst genoeg op de wereld, maak je maar geen zorgen. Je denkt misschien dat jij alleen bang bent, maar vergis je niet. Er is zoveel angst in de wereld. Daar moet je het niet op vastpinnen. Maar dit: Heb je nu ontdekt dat er één, werkelijk Goddelijk middel is tegen de angst? Dat dierbaar Evangelie van de Heere Jezus Christus. Dat dát waar is, dat Hij Raad is voor een radeloos mens. En dat Hij Wijsheid is voor een dom mens, en Kracht voor een krachteloos mens.

Dat vind ik zo groot. Want ik denk altijd, dat Paulus zegt: "Opdat gij ten volle kondet begrijpen, welke de hoogte, de breedte en de diepten zijn van die eeuwige liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere". Want dan is het zo waar wat Huntington

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

daarvan zegt, of schrijft: "Als die eeuwige liefde onze harten niet verbreekt, moet je echt niet denken dat de donder van Sinaï zulks ooit doen zal". Nee, het is juist die trekkende liefde Gods, die vertrouwenwekkende - want dat hebben wij niet. Ik zeg dit niet daarom, je moet meer dit, je moet meer dat. Nee, die vertrouwenwekkende liefde Gods. Dat je nu eens gelooft dat het God niet om jouw ondergang te doen is. Jou persoonlijk. Maar om jouw zaligheid, jouw redding. Dat Hij nu al zo lang bezig is om je te leren wat Zijn lieve Zoon heeft gezegd: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven". Daar groeit dan ook iets van dat vertrouwen.

"Al de zonden, ook die overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt heeft". Ja, want dat is ook wat. En laat ik dan gelijk maar inhaken op die volgende vraag, want daar zit - dat voel je wel aan - een zeker spanningsveld.

Hypocrieten dat zijn huichelaars. Die bewust de zaak bedriegen. Die een schijn van godzaligheid naar voren willen brengen, maar van binnen is het enkel boosheid en verkeerdheid. Iets huichelachtigs. Och, dan kun je maar beter niets zeggen vind ik, dan dat je een schijn tevoorschijn roept dat je zo godzalig en zo bekeerd bent. Daar schiet je niets mee op.

"En die zich niet met waren harte tot God bekeren". Ja, wat is dat? Nu ja, dat betekent denk ik in dit verband, het is een opwelling. Het is iets wat veroorzaakt wordt door omstandigheden van buiten af. Er gebeurt iets: "Ja, het moet toch anders hoor, het moet nu toch anders hoor. Het moet anders worden in mijn leven, zo kan ik niet doorgaan. Het staat in de Bijbel, de dominee zegt het, en mijn vader zegt het, dat loopt slecht af".

Als je zo hoort praten kan ik een glimlach niet onderdrukken, dan denk ik: Tjonge, jonge, jonge, het zal je raar bekomen. Want morgen is het weer precies hetzelfde. Je zou bijna zeggen, het lijkt meer op een verstandelijke overlegging. Het heeft wel met het gevoel te maken, zeer zeker wel. Misschien ook alleen maar met het gevoel, ik weet het niet. Maar ik bedoel, het heeft geen wortel.

Nu is die ontdekking op zichzelf niet zo erg. Want juist de door Gods Geest bearbeide zondaar leert dat het geen wortel heeft in hém. Die leert dat het in een Ander is. Maar toch is er een verschil. Daar is niet dat verborgen vragen: "Heere, help mij. Ik heb U al duizend keer alles beloofd, maar er komt niets van terecht. Wilt U alstublieft mij tot U bekeren. Ik ben een huichelaar. Ik ben zo'n halfwas die zich niet met waren harte tot U bekeert. Ik heb het in me om met één oog naar U, en met het andere oog alle boosheid aan te zien. Ik ben als een hond die tot zijn uitbraaksel terug keert. Verlos mij toch, o alvermogend God".

Kijk, dat is gelijk een stukje ontdekking. Dat is niet dat van: Ja, het moet nu toch anders worden hoor. Ja, dat kun je niet maken. Straks komt de eeuwigheid, en sterven is God ontmoeten. En al die dingen meer. Het is alsof men de blinde een boek geeft en zegt: "Lees!" Of tegen de dove zegt: "Hoor!" Dat wij dat zeggen. Maar het helpt niet. De Heere alleen helpt.

Daarom kun je ook nooit genoeg bedenken: "Kom Heilige Geest. Dat Uw Woord met het geloof gemengd mag zijn, en dat we het zo mogen horen, en zo mogen bewaren".

Goed, "hypocrieten, en die zich niet met waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelf een oordeel". Die met hun belijdenis en hun leven zich als ongelovige

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

en goddeloze mensen gedragen en aanstellen, die mogen ook niet komen.

Nu, dat is toch niet zo moeilijk? Nee, dat is niet zo moeilijk. Maar kijk, weet je wat het moeilijke ervan is? Iemand die werkelijk een stukje ontdekking krijgt van de Heilige Geest, die past alles op zichzelf toe. Je hebt mensen die passen het goede alleen op zichzelf toe, maar zij passen het kwade vaak op zichzelf toe. En dan wordt het gevaarlijk.

Dan krijg je die eigenaardige situatie. Dat, die nu werkelijk verschrikt zou moeten zijn, die knikt nog dapper 'ja', maar hij trekt zich nergens iets van aan. Hij gaat gewoon zijn eigen weg door. En die vertroost zou mogen zijn, die trekt het zichzelf aan. Want die zit niet van: "O ja, dat mag hij wel eens in zijn zak steken, of zij". Die zit niet vol met die kritiek op een ander, en oordeel op een ander. Hoe terecht misschien ook het feit dat die ander bestraffelijk is. Maar die trekt het naar zich toe. En je kunt het zo niet uittekenen, of ze zeggen: "Precies, precies, dat ben ik". En als je wat goeds noemt, wat van de Heere is, dan zeggen ze: "Ja, dat heb ik zo niet. Nee man, ik ben niet blij genoeg, ik ben niet verdrietig genoeg. Ik krijg geen teksten. En als er nog één in mijn gedachten komt, dan is het: Waartoe beslaat hij nog langer onnuttelijk de aarde. Of: Dit volk nadert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij".

Ja, daar kun je mee zitten. Dat je die ongelukkige situatie hebt, dat een mens die werkelijk huichelt, of die op welke andere manier dan ook totaal van het spoor afwijkt, dat die er niets van voelt. Nu zegt dat niet alles, want de Heere kan het gebruiken. Maar het gaat om de dagelijkse praktijk in de bediening van het Woord, enzovoorts. Dat is wel eens heel moeilijk.

Je komt soms dingen tegen, die zijn voor geen uitleg vatbaar. Dat je een mens ontmoet, of mensen, in of buiten de gemeente, maar van kerkelijke huize die onder het Woord leven. En dat je merkt dat men op een verkeerde weg is, in leer of in leven. Halfhartigheid, een stukje huichelachtigheid. En dat er toch iets is wat je met schroom vervult. Dat kun je geen naam geven, wat dat nu is. Het is denk ik iets van de genade. Een mens van de weg, en toch

Soms is het moeilijk te zien. Soms zie je opeens glashelder dat een heel vertoog, of een hele hoop woorden, en een hoop tranen, dat het allemaal niets is. Alleen maar meelij met onszelf. Dat zie je soms ook. Dat geeft de Heere je dan te zien.

Maar je hebt het ook dat je dat allemaal niet ziet, en dat je toch zegt: "Hoor eens, dit zegt de Heere". En dat je scherp moet spreken. En dat je toch innerlijk in je hart overtuigd bent, en voelt, ja maar de Heere, Die is er ook in. Dat maakt het niet altijd eenvoudig.

Dat is zo gek, dat ze wel eens zeggen: "Als er twee hetzelfde zeggen, zeggen ze niet hetzelfde". Als twee hetzelfde doen, is het tóch niet hetzelfde. Niet om het ene goed te praten of te verkleinen, en het andere te verzwaren. Nee, ik weet gewoon niet hoe ik het zeggen moet. Maar je merkt het. Toch merk je het soms. Aan de ene kant die hartelijke bekentenis, die bijval bij de genade, en tegelijkertijd: "Ik heb dit en dat wel eens meegemaakt, en toch kan ik niet anders. Wie zal mij verlossen?" En dat je zegt, dat je het gewoon als een stukje schuld op je eigen ziel voelt drukken, en dat je er mee uitgedreven wordt: "Waarom o God, zijn wij in eeuwigheid van Uwe gunst, en onderstand verstoken. Waarom verhardt Gij ons hart, dat wij U niet horen. Waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen?"

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

Zulke gevoelens krijg je meestal niet als je met een eigengerechtigde zondaar te doen hebt. Die nog nooit voor de Heere heeft beleden: "Ik, IK ben het". Als je wel met een zondaar te doen hebt, hoe van het spoor ook, dan krijg je het op je toe als een stukje persoonlijke schuld. En dat kan zo benauwend zijn, dat kan zo neerdrukkend zijn, dat gelukkig als je mag zien, de Heere die alleen draagt alles! Want zelf kun je dat niet dragen. In ons is geen kracht tegen een zo grote menigte. En als iemand dan zegt: "Ja, maar bij U is raad, bij U alleen". Dan zegt hij: "Ja, dat is waar, maar ik zie geen raad en ik weet geen raad. Zouden Zijn beloftenissen, eeuwig haar vervulling missen? Waarom staat Gij van verre in tijden van benauwdheid?"

Ja, kijk dat bedoelde ik, deze stukken. Die klinken in theorie allemaal zo eenvoudig. Natuurlijk, hypocrieten. Nou huichelaars, daar ben ik het ook mee eens.

"Die zich niet met waren harte tot God bekeren". Wie maakt dat uit?

In belijdenis en leven zich als ongelovigen en goddeloze mensen aanstellen.

Heb je wel eens een zondaar, waar de Heere Zich mee bemoeide, ontmoet als hij van het pad af was? Dan zou je je oren haast niet kunnen geloven.

O, in alles wordt maar duidelijk geliefde gemeente, laat dat in de eerste plaats door mogen dringen: "Och schenk toch de hulp van Uw Heilige Geest. Maak in dat Woord mijn gang en treden vast".

God kan een huichelaar bekeren. En iemand die nooit gehuicheld heeft, die wordt voor God toch ergens een huichelaar. Men zegt, als God een mens bekeert dan doet Hij het goed. Maar een bekeerd mens zegt toch weer niet dat hij zo goed bekeerd is. Of, dat hij zo goed is omdat hij bekeerd is. Dat durft hij niet. Een mens die in de leer afdwaalt, of in ongelooft wandelt, - in ongelooft, daar moet je niet gering over denken. Dat de Heere Jezus niet voor hem, en dat hij niet in de Heere Jezus gelooft. Of goddeloos, dat hij door het leven gaat alsof er geen God is - God kan hem bekeren door middel van de tucht. Door middel van de uitsluiting: "Je kan niet aan het Avondmaal komen". God kan hem bekeren.

Maar iemand door de Heere God bekeerd die zegt: "Och ongelovige ellendeling dat ik ben. Vreselijk! Vreselijk Heere. Och vergeef, vergeef toch mijn ongelooft".

Goddeloos? "Heere het lijkt wel alsof er geen God is, zo ga ik door het leven. Een praktische atheïst. Zo kleed ik mijn dagen in, alles even droevig". En toch, tot de Heere bekeerd.

Hier op aarde zijn de lijnen vaak zo moeilijk te ontwarren. Hier op aarde krijgt de één een klap, een harde soms, waar hij, naar de mens gesproken, een woord van troost nodig zou hebben. En een ander krijgt misschien een pluim, of een soort bewonderende toespraak, terwijl hij eigenlijk nodig heeft te horen: "Voorwaar zeg Ik u, indien uw gerechtigheid niet overvloediger wordt dan die der farizeën en schriftgeleerden, gij kunt het Koninkrijk Gods niet zien".

Daarom hebben we God nodig. Ik zeg niet dat we ons dat bewust zijn. Maar het is gewoon wáár, dat we de Heere God nodig hebben. Want anders is alles, alles één grote puinhoop van bedrog, van vergissing, van jammer en ellende. Van huichelarij en van verborgen ongerechtigheden. En als we dat nu ééns zouden zijn. Met de Heere, met Zijn dierbaar Woord. Je zou zeggen, dán pas, op die erkende puinhoop - door ons erkend - daar kon het wel eens zijn dat je tot je verbazing merkt dat er iets gaat groeien.

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

In de woestijn en in de dorre plaatsen, en in de wildernis. Het sieraad van Karmel is haar gegeven. Dan wordt er ook hartgrondig bekend: "Niet ons o Heere, niet ons. De genade! De genade alleen".

Dan kun je ook verder. Verder, ook al lopen de rechte lijnen uit het Woord van God in de gemeente, en door de gemeente. Ook al komt het voor dat je elkaar, óf in het openbaar, óf privé, moet zeggen: "Wilt u niet aan het Avondmaal komen, want dat kan niet. Dan ontheiligen we de tafel des Heeren, zolang wij in deze zonde blijven. Niet doen". Dat is niet tot je ondergang. Dat is niet een soort rechter die eens even komt zeggen: "Wees gewaarschuwd. Als je een echt kind van God was, of als je echt" Dat is het nu juist net niet. Maar om dan ook op je plaatsje te kunnen blijven zitten, misschien met de tranen in je ogen, en met de bede in je hart, dat je alsjeblieft weer terug mag komen, toegelaten. En tegelijkertijd de erkenning: "Heere, als ik nooit meer mag komen, U bent rechtvaardig. Ik heb het niet verdiend".

Lang geleden heb ik wel eens van die koning gepreekt. Uzza, die de Heere vreesde. Maar het ging fout. En tenslotte stond hij daar bij de hogepriester, en toen wilde hij zelf het wierookoffer gaan brengen. Dat mocht niet, dat was aan de priester voorbehouden. En toen hij dan met zijn boosheid en nijdigheid toch door wilde zetten, sloeg de Heere hem met melaatsheid, die rees op, op zijn hoofd. Dat moet je je eens indenken. En die man - ze zagen het, ze deinsden terug - ze dreven hem de tempel uit, onrein. Dat is wat!

Ik weet, in die tijd dat ik er over sprak, dat ik daar zo mee te maken had. Innerlijk, met die gang van die man. En ik geloofde zeker dat het een kind van God was. Maar het was afgelopen! Hij heeft nog lang geleefd. Hij zat in een huis aan de weg, buiten de stad, buiten de tempel. En daar zat hij, en daar gingen de mensen voorbij. De feesthoudende mensen, verdrietige mensen, opgewekte mensen. Daar hoorde hij zingen: 'Wij treden Uwe poorten in,
daar staan, o Godsstad, onze voeten'.

En daar zat hij melaats, buiten de dienst des Heeren. Buiten de stad in een huis, terwijl hij nog koning was. Dat is wat geweest voor die man. Ik geloof vast dat de Heere het hem vergeven heeft, het was een vaderlijke kastijding. Maar toch afgesneden van het huis des Heeren. Hier op aarde kon het niet meer goed komen. Wat is dat ingrijpend. Wat een tuchtoefening van de Heere. Buiten! Wat zal dat voor die man geweest zijn, als hij dan gestorven is, en dat hij dat nieuwe Jeruzalem wél in mocht gaan. Waar niets mag komen dat gemeen en verontreinigd is. Dat de melaatsheid van hem afvalt voor eeuwig. Wat zal die man God hebben geprezen en verheerlijkt om zó grote genade.

Maar niettemin, wat kan dat toch diep ingrijpend zijn. Dat ons leven daardoor getekend wordt. Dat hier op aarde al ons - laten we zeggen, dat is toch ook een gave Gods - levensgeluk vernield is door eigen schuld. Het komt nooit meer goed.

Wat zeg je dan? En je zou zeggen, dat is dat gescheurde hart.

Aan de ene kant is een mens zo door en door, tot in het merg, een zondaar. En wat is het tegelijkertijd waar, dat hij zegt: "O God, wat zijn de gevolgen toch ook bitter. Bitter! Wat een vernieling, wat een verdriet, wat een schade". Het kan wel zijn dat je zegt in je ziel: "Heere, moest dat nu? Moet dit of dat? Had dan niet"

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

Wie zijt gij o mens, die tegen God antwoordt. Maar het is wel een stuk.

Zo zijn er wat, ook in het natuurlijke, gebroken levens. Dingen die hier op aarde niet opgelost kunnen worden, omdat God ingrijpt. Omdat God gelijk heeft: "Die Mij verlaat heeft smart op smart te vrezén. Die tegen mij zondigt - dan moet je niet denken: Ja, de goddelozen. Dan moet je aan jezelf denken - doet zijn ziel geweld aan". Die vernietigt zijn leven. Zijn eigen leven.

Ach, zo komen we dan uiteindelijk terecht daar, dat we moeten zeggen: "Heere, wilt U de hypocrieten, en die zich niet met waren harte tot U bekeren, wilt U ze alstublieft het bedeksel des aangezichts verbreken. Dat ze eens in der waarheid zeggen - ik heb al eens eerder gezegd, hypocrieten houden altijd andere mensen voor huichelaars. Andere mensen deugen niet. Andere mensen zijn liefdeloos, harteloos. Andere mensen dit en dat. Maar het komt nooit op henzelf af. "Heere laat ze het nu eens werkelijk zijn wie ze zijn. Dat ze dat nu eens geloven". Dat ik dat ben. En laat ze daarin niet blijven. Maar laat ze ervaren, in dat inzicht wie ze zijn, wie wij zijn, dat die dierbare Borg en Middelaar eraan te pas komt. Dat ze Uw stem mogen horen. Al bekennen ze: Heere, hier staat de grootste hypocriet die er rond loopt op de hele wereld. Dat ze Uw stem mogen horen die zegt: "Ik ben dood geweest. Wat denk je, Ik heb de plaats van die ellendige ingenomen". Dan is er uitkomst.

Want het is net zoals Philpot ergens schrijft: "Het zijn niet onze ongerechtigheden die ons buiten sluiten voor eeuwig. Maar het is onze eigengerechtigheid die we handhaven tegen alles in". Maar als dat er nu aangaat, en dan de zaak over te mogen geven aan de Heere. Zoals David zegt: "Indien Hij lust aan mij heeft, Hij zal mij wederbrengen. Hij zal mij de ark weer doen aanschouwen. En zo niet, Hij is rechtvaardig. Maar breng die ark maar terug". Daar zie je iets van de Goddelijke tuchtoefening in het leven van een zondaar.

Daarom ook dit nog. Wanneer dat openbaar is, kijk, er zijn een heleboel dingen die niemand weet. En dat is goed ook. "Openbaar het heimelijke van uw naaste niet, dewijl hij met vertrouwen bij u woont". Als je het af kan onder vier ogen, en het is geen publiek geheim, dan moet je niet te snel de trompet gebruiken. Maar als het nu openbaar wordt. En de kerk zegt als het ware: Nu ja, och - dat kan ook niet - laat maar waaien.

Dat zegt Paulus tegen de Korinthen. Hij zegt: "Wat zijn jullie nog opgeblazen. Jullie zitten hoog in de lucht. Dat je zo dit bent en dat bent. En ondertussen verdraag je die goddeloosheid in de gemeente. Een hoererij zo erg, die onder de heidenen nog niet genoemd wordt. Doe hem uit je midden weg, want ik heb alreeds in de geest besloten, met u vergaderd zijnde, om de zodanige de satan over te geven. Opdat de geest behouden mag worden".

Paulus zegt, omdat er zoveel misstanden waren, openbaar, niet verborgen, maar openbaar, hij zegt: "Daarom zijn onder u veel zieken, veel zwakken. Veel ontslapen er". Hij zegt niet: "Die zijn in de hel". Helemaal niet. Maar hij zegt wel: "Daarom, omdat jullie het er zo naartoe kunt laten gaan, niet alleen wat betreft de zonde tegen het zevende gebod, maar ook allerlei andere openbare zonden, dronkenschap aan het Avondmaal". Hij zegt: "Voelen jullie nu niet dat God bezig is om jullie wakker te schudden. Dat je ontwaakt. Want de Heere God neemt dat niet".

Want de Heere beschouwt de gemeente niet als een stelletje losse individuen. Maar als een gemeenschap. En nu kan om één of twee, het kan mij niet schelen, de Heere een

CATECHISMUS ZONDAG 30 VRAAG 81 (VERVOLG) EN 82

stad behouden. Maar de Heere kan ook om één of twee een gemeente met Zijn strenge tucht bezoeken.

Denk eens aan Achan. Die gestolen had, tegen Gods uitdrukkelijk bevel, van de buit van Jericho. En men verloor de slag tegen Ai. Komt het niet vaak uit dat de Heere het laat merken. Denk alleen eens aan je persoonlijke leven. Wanneer er iets is, man-vrouw-kinderen. Controleer het eens? Als er iets is. En dan moet je niet met een algemeen praatje komen van: Ja we zijn toch allemaal zondaren. Dat weet ik wel, we struikelen dagelijks in velen. Maar het gaat er nu om dat er werkelijk iets is. Dat je in onmin en onvrede, of in hatelijkheid of wat ook, van welke orde ook, leeft. Is het niet zo dat je gebed verhinderd wordt? En dat je vrijmoedigheid ineen schrompelt? Dat je eigenlijk terug geworpen wordt Nu, dat is nu eigenlijk het bewijs. Dat is in het persoonlijke leven al zo. Een druk.

En wat denk je dan in de gemeente? Dat eigendom en erfdeel van de Heere? Wanneer de boosheid wordt gesteund of verdragen? En de zonde wordt goedgekeurd? Dat de Heere dan niet zal laten merken dat Hij dat niet neemt? Niet om ons verderf. Nee, dat andere is ons verderf. De zonde! Het wijken van de Heere. Maar tot behoudenis. Dat Hij ons toeroept: "Nee, zó niet!"

En dat de Heere een mens ook wel eens in de hoek zet. En ook wel eens buiten de deur zet. Opdat wij dus Zijn Goddelijk recht zouden leren. Sinds heeft mijn hart voor hovaardij gevreesd. Zo bereikt de Heere Zijn doel.

Wij gaan naar huis.

Ik hoop dat wij allemaal - er zitten hier misschien sommigen als hele nette mensen. Anderen als mensen die zeggen: Man als je wist wat ik ben. Maar ik hoop dat we állemaal mogen erkennen: "Nooit heeft iemand zoveel kwaads, tegen zoveel goeds bedreven".

AMEN